Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 25. januarja 2017*

„Predhodno odločanje — Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Okvirni sklep 2002/584/PNZ — Evropski nalog za prijetje — Člen 23 — Rok za predajo zahtevane osebe — Možnost večkratnega dogovora o novem datumu predaje — Upiranje zahtevane osebe svoji predaji — Višja sila“

V zadevi C-640/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Court of Appeal (pritožbeno sodišče, Irska) z odločbo z dne 24. novembra 2015, ki je prispela na Sodišče 2. decembra 2015, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper

Tomasa Vilkasa,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi L. Bay Larsen (poročevalec), predsednik senata, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan in D. Šváby, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 20. julija 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za T. Vilkasa M. Kelly, QC, M. Lynam, BL, B. Coveney, J. Wood in T. Horan, solicitors,

— za Irsko E. Creedon, D. Curley in E. Pearson, agenti, skupaj s S. Stack, SC, in J. Bensonom, BL,

— za francosko vlado D. Colas in F.-X. Bréchot, agenta,

— za litovsko vlado D. Kriaučiūnas, R. Krasuckaitė in J. Nasutavičienė, agenti,

— za avstrijsko vlado C. Pesendorfer, agentka,

— za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

— za vlado Združenega kraljestva S. Brandon, agent, skupaj z J. Holmesom, barrister,

— za Evropsko komisijo R. Troosters in S. Grünheid, agenta,

* Jezik postopka: angleščina.

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 27. oktobra 2016

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 23 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru izvršitve – na Irskem – evropskega naloga za prijetje, ki ga je litovsko sodišče izdalo zoper Tomasa Vilkasa.

Pravni okvir

Pravo Unije

Konvencija o poenostavljenem postopku izročitve

3 Člen 11(3) Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o poenostavljenem postopku izročitve med državami članicami Evropske unije, podpisane 10. marca 1995 (UL 1995, C 78, str. 2; v nadaljevanju: Konvencija o poenostavljenem postopku izročitve), določa:

„Če se osebe zaradi višje sile ne more predati v roku […], organ […] o tem obvesti drug organ. Oba organa se dogovorita o novem dnevu predaje. V takem primeru se predajo opravi v roku 20 dni po dogovorjenem novem dnevu. Če je oseba po izteku tega roka še vedno v priporu, se jo izpusti.“

Okvirni sklep

4 V uvodnih izjavah 5 in 7 Okvirnega sklepa je navedeno:

„(5) Zastavljeni cilj Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, prinaša odpravo postopka izročitve med državami članicami in njegovo nadomestitev s sistemom predaje oseb med pravosodnimi organi. Nadalje uvedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. Tradicionalno sodelovanje, ki je doslej vladalo med državami članicami, bi moralo, v območju svobode, varnosti in pravice, v kazenskopravnih zadevah nadomestiti sistem prostega pretoka pravosodnih odločitev, ki obsegajo odločitve pred izrekom kazni in pravnomočne odločbe.

[…]

(7) Ker cilja o nadomestitvi sistema večstranske izročitve oseb, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi z dne 13. decembra 1957, ni mogoče zadostno uresničiti z enostranskim delovanjem držav članic in ga je torej, zaradi njegovega obsega in učinkov, laže uresničiti na ravni Unije, lahko Svet sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 2 [EU] in člena 5 [ES]. V skladu z načelom sorazmernosti iz slednjega člena ta okvirni sklep ne presega tistega, kar je potrebno za dosego navedenega cilja.“

5 Člen 1 Okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.“

6 Člen 12 Okvirnega sklepa, naslovljen „Pridržanje osebe v priporu“, določa:

„Kadar je oseba prijeta na podlagi evropskega naloga za prijetje, izvršitveni pravosodni organ v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice odloči, ali bo oseba ostala v priporu. Oseba je lahko kadar koli začasno izpuščena na prostost v skladu z notranjim pravom izvršitvene države članice, pod pogojem, da pristojni organ te države z vsemi potrebnimi ukrepi osebi prepreči pobeg.“

7 Člen 15(1) Okvirnega sklepa določa:

„Izvršitveni pravosodni organ odloči, v časovnih rokih in pod pogoji, opredeljenimi v tem okvirnem sklepu, ali bo predal prijeto osebo.“

8 Člen 23 Okvirnega sklepa, naslovljen „Časovni roki za predajo osebe“, določa:

„1. Zahtevana oseba se preda v najkrajšem možnem času na dan, o katerem se dogovorita pravosodna organa.

2. Oseba se preda najpozneje v 10 dneh po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje.

3. Če predajo zahtevane osebe v časovnem roku iz odstavka 2 preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, se izvršitvena in odreditvena pravosodna organa takoj povežeta med seboj in se dogovorita o novem datumu. V tem primeru se predaja opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

4. Predaja se lahko izjemoma začasno preloži iz resnih humanitarnih razlogov, na primer kadar obstaja upravičen razlog za prepričanje, da bo očitno ogrozila življenje ali zdravje zahtevane osebe. Evropski nalog za prijetje se izvrši, kakor hitro ti razlogi prenehajo. Izvršitveni pravosodni organ nemudoma obvesti odreditveni pravosodni organ in se dogovori o novem dnevu predaje. V tem primeru se predaja opravi v roku 10 dni po dogovorjenem novem datumu.

5. Če je po poteku časovnih rokov iz odstavkov 2 do 4 oseba še vedno v priporu, se oseba izpusti.“

Irsko pravo

9 Člen 16(1) in (2) zakona iz leta 2003 o evropskem nalogu za prijetje (European Arrest Warrant Act 2003), v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, ureja, kako High Court (višje sodišče, Irska) sprejme sklepe o odreditvi izročitve osebe, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje.

10 Člen 16(3A) tega zakona določa, da se oseba, na katero se nanaša tak nalog, načeloma preda zadevni odreditveni državi najpozneje deset dni po začetku veljavnosti tega sklepa.

11 Člen 16(4) in (5) tega zakona določa:

„4. Kadar High Court [(višje sodišče)] izda sklep na podlagi odstavkov 1 ali 2 – razen če odredi odlog predaje na podlagi člena 18 –

[…]

(b) odredi, da se ta oseba do izvršitve določb sklepa pridrži v priporu […] za obdobje največ 25 dni, in

(c) odredi, da se oseba ponovno privede pred High Court [(višje sodišče)],
(i) če ni predana pred potekom roka za predajo iz odstavka 3A, takoj ko je to mogoče po poteku tega roka, ali
(ii) če centralni organ v državi meni, da zaradi okoliščin, na katere država ali odreditvena država nimata vpliva, ta oseba ne bo predana do roka iz točke (i) pred potekom tega roka.

5. Kadar se oseba privede pred High Court [(višje sodišče)] v skladu z odstavkom 4(c), High Court [(višje sodišče)],

(a) če se je prepričalo, da zaradi okoliščin, na katere država ali odreditvena država nimata vpliva, oseba ni bila predana v roku za predajo iz odstavka 3A ali – glede na okoliščine – ne bo predana v tem roku,
(i) v soglasju z odreditvenim pravosodnim organom določi nov datum za predajo osebe in
(ii) odredi, da se ta oseba do predaje pridrži v priporu […] za obdobje največ 10 dni po datumu, določenem v skladu s točko (i),

in

(b) v vseh drugih primerih odredi, da se oseba izpusti.“

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

12 Zoper T. Vilkasa sta bila izdana dva evropska naloga za prijetje, ki ju je sprejelo litovsko sodišče.

13 High Court (višje sodišče) je s sklepoma z dne 9. julija 2015 odločilo, da se T. Vilkasa litovskim organom preda najpozneje deset dni po začetku veljavnosti teh sklepov, in sicer najkasneje 3. avgusta 2015.

14 Irski organi so 31. julija 2015 poskušali opraviti predajo T. Vilkasa litovskim organom, ki bi potekala prek komercialnega leta. Zaradi upiranja zahtevane osebe ta prvi poskus predaje ni bil uspešen, saj je pilot zavrnil prisotnost T. Vilkasa na krovu letala, ki bi opravilo ta let.

15 High Court (višje sodišče) je zato odredilo, da se predaja T. Vilkasa litovskim organom opravi najpozneje deset dni po 6. avgustu 2015. Nov poskus predaje 13. avgusta 2015 ni uspel zaradi vedenja zahtevane osebe.

16 Minister for Justice and Equality (minister za pravosodje in enakost, Irska) je zato pri High Court (višje sodišče) vložil vlogo za odobritev tretjega poskusa predaje T. Vilkasa litovskim organom, ki bi bila tokrat opravljena po morju in po kopnem. Vendar je to sodišče 14. avgusta 2015 ugotovilo, da ni pristojno za obravnavanje te vloge, ter je odredilo, da se T. Vilkasa izpusti na prostost.

17 Minister za pravosodje in enakost se je zoper to sodbo pritožil pri predložitvenem sodišču.

18 V teh okoliščinah je Court of Appeal (pritožbeno sodišče, Irska) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali člen 23 Okvirnega sklepa določa ali/in dovoljuje, da se sporazum o novem datumu predaje sklene več kot enkrat?

2. Če je tako, ali to velja v enem ali vseh naslednjih položajih: če so predajo zahtevane osebe v obdobju, določenem v členu 23(2), Okvirnega sklepa že preprečile okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, zaradi česar je prišlo do sporazuma o novem datumu predaje, za te okoliščine pa se ugotovi, da

— trajajo;

— se po tem, ko so prenehale, ponovno pojavijo, ali

— se po tem, ko so prenehale, pojavijo drugačne okoliščine, ki so preprečile ali bodo lahko preprečile predajo zahtevane osebe v zahtevanem obdobju, ki se nanaša na navedeni novi datum predaje?“

Vprašanji za predhodno odločanje

19 Predložitveno sodišče z vprašanjema, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu sprašuje, ali je treba člen 23 Okvirnega sklepa razlagati tako, da nasprotuje temu, da bi se v položaju, kakršen je v obravnavani zadevi, izvršitveni pravosodni organ in odreditveni pravosodni organ dogovorila o novem datumu predaje na podlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa, in sicer, ker zaradi ponavljajočega upiranja zahtevane osebe ni bilo mogoče opraviti predaje v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe.

20 V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 15(1) Okvirnega sklepa na splošno določa, da izvršitveni pravosodni organ o predaji osebe odloči „v časovnih rokih in pod pogoji, opredeljenimi v tem okvirnem sklepu“.

21 Kar zadeva, natančneje, zadnjo fazo postopka predaje, člen 23(1) Okvirnega sklepa določa, da se zahtevana oseba preda v najkrajšem možnem času na dan, o katerem se dogovorita pravosodna organa.

22 To načelo je še bolj konkretizirano v členu 23(2) Okvirnega sklepa, ki določa, da se zahtevana oseba preda najpozneje v desetih dneh po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje.

23 Zakonodajalec Unije pa je vendarle dovolil nekatera odstopanja od tega pravila, in sicer je določil, prvič, da se pravosodna organa v nekaterih okoliščinah, opredeljenih v členu 23(3) in (4) Okvirnega sklepa, dogovorita o novem datumu predaje, in drugič, da se v tem primeru predaja opravi v roku desetih dni po dogovorjenem novem datumu.

24 Natančneje, v prvem stavku člena 23(3) je določeno, da se izvršitvena in odreditvena pravosodna organa dogovorita o novem datumu predaje, če predajo zahtevane osebe v časovnem roku iz člena 23(2) Okvirnega sklepa preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva.

25 Zdi se torej, da člen 23(3) Okvirnega sklepa izrecno ne omejuje števila novih datumov predaje, ki jih je mogoče dogovoriti med pravosodnima organoma, kadar predajo zahtevane osebe v predvidenem časovnem roku preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva.

26 Dalje, predložitveno sodišče poudarja, da člen 23(3), prvi stavek, Okvirnega sklepa zadeva izrecno zgolj položaj, v katerem okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, preprečijo predajo zahtevane osebe „v časovnem roku iz [člena 23(2) Okvirnega sklepa]“, in sicer „najpozneje v 10 dneh po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje“.

27 Zato se predložitveno sodišče sprašuje, ali člen 23(3), prvi stavek, Okvirnega sklepa velja za položaje, ko so okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, po preteku tega roka preprečile predajo zahtevane osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe.

28 V zvezi s tem je treba po eni strani ugotoviti, da dobesedna razlaga člena 23(3) Okvirnega sklepa ne nasprotuje nujno takšni veljavnosti.

29 Kot je namreč generalni pravobranilec poudaril v točki 25 sklepnih predlogov, kadar predajo zahtevane osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa, preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, je – po sami definiciji – pogoj, da te osebe ni bilo mogoče predati v roku desetih dni po končni odločitvi o izvršitvi evropskega naloga za prijetje, moral biti izpolnjen, da se je določilo ta prvi novi datum predaje.

30 Po drugi strani je treba pri razlagi določbe prava Unije v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi sobesedilo in cilj, ki mu sledi ureditev, katere del je (sodbi z dne 19. decembra 2013, Koushkaki, C-84/12, EU:C:2013:862, točka 34, in z dne 16. novembra 2016, Hemming in drugi, C-316/15, EU:C:2016:879, točka 27).

31 V zvezi s tem je treba poudariti, da je namen Okvirnega sklepa, da se z uvedbo novega, poenostavljenega in učinkovitejšega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene kršitve kazenskega prava, olajša in pospeši pravosodno sodelovanje zaradi prispevanja k uresničitvi cilja Unije, da postane območje svobode, varnosti in pravice, ob opiranju na visoko stopnjo zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami (sodbi z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 28, in z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 76).

32 V tem okviru je namen člena 23 Okvirnega sklepa – tako kot členov 15 in 17 tega sklepa – pospešiti pravosodno sodelovanje, tako da se za sprejetje sklepov v zvezi z evropskim nalogom za prijetje določi roke, ki so jih države članice dolžne spoštovati (glej v tem smislu sodbi z dne 30. maja 2013, F, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, točka 58, in z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točki 29 in 33).

33 Če pa bi se štelo, da izvršitveni pravosodni organ nima na voljo novega roka za predajo zahtevane osebe, kadar v praksi predajo te osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa, preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, bi to pomenilo, da ima ta organ obveznost, ki je ni mogoče izpolniti, ter ne bi v ničemer prispevalo k dosegi želenega cilja pospešiti pravosodno sodelovanje.

34 Poleg tega je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa razlagati tudi ob upoštevanju člena 23(5) tega sklepa.

35 Zadnjenavedena določba določa, da če je po poteku časovnih rokov iz člena 23, od (2) do (4), Okvirnega sklepa, zahtevana oseba še vedno v priporu, se oseba izpusti.

36 Iz navedenega izhaja, da je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa razlagati tako, da pravilo iz njegovega prvega stavka ne velja, kadar predajo zahtevane osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe, preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva, saj bi bilo treba to osebo v takšnem položaju nujno izpustiti, če bi bila še vedno v priporu – in to neodvisno od okoliščin obravnavane zadeve – saj bi rok iz navedene določbe potekel.

37 Zato bi ta razlaga občutno omejila učinkovitost postopkov, določenih z Okvirnim sklepom, in bi posledično ovirala polno izpolnitev njegova cilja, in sicer vzpostavitev bolj učinkovitega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene kršitve kazenskega prava.

38 Poleg tega bi navedena razlaga lahko povzročila izpustitev zahtevane osebe v okoliščinah, ko razlog za podaljšanje pripora te osebe ni pomanjkanje skrbnosti izvršitvenega organa in ko skupno trajanje pripora te osebe ni pretirano – zlasti z vidika morebitne vloge te osebe pri zamudi v postopku, kazni, ki grozi tej osebi, in, odvisno od primera, obstoja nevarnosti pobega (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 59).

39 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je treba člen 23(3) Okvirnega sklepa razlagati tako, da se morata pravosodna organa prav tako dogovoriti – na podlagi te določbe – o novem datumu predaje, če predajo zahtevane osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe, preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva.

40 Te ugotovitve ne omaje obveznost, da se člen 23(3) Okvirnega sklepa razlaga v skladu s členom 6 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), ki določa, da ima vsakdo pravico do svobode in varnosti (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 54).

41 Res je sicer, da iz razlage člena 23(3) Okvirnega sklepa, kakor je podana v točki 39 te sodbe, izhaja, da izvršitveni pravosodni organ ni nujno dolžan izpustiti priprto zahtevano osebo, kadar predajo zahtevane osebe v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe, preprečijo okoliščine, na katere državi članici nimata vpliva.

42 Vendar pa ta razlaga, kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 37 sklepnih predlogov, ne nalaga obveznosti, da zahtevana oseba ostane v priporu, saj člen 12 Okvirnega sklepa določa, da izvršitveni pravosodni organ v skladu z zakonodajo izvršitvene države članice odloči, ali bo ta oseba ostala v priporu, ter da je oseba lahko kadar koli začasno izpuščena na prostost v skladu s tem pravom, če pristojni organ z vsemi potrebnimi ukrepi zahtevani osebi prepreči pobeg.

43 V tem okviru – če se pravosodna organa na podlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa dogovorita o drugem novem datumu predaje, bo lahko izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 6 Listine o temeljnih pravicah odločil, da to osebo pridrži v priporu, le če se je postopek predaje vodil dovolj skrbno in torej pripor ni predolg. Ta organ bo moral – da bi se prepričal, ali je to res – opraviti konkreten pregled zadevnega položaja z vidika vseh upoštevnih elementov (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točki 58 in 59).

44 V teh okoliščinah je treba določiti, ali se morata izvršitveni pravosodni organ in odreditveni pravosodni organ – v položaju, kakršen je obravnavan v postopku v glavni stvari, ko zaradi ponavljajočega upiranja zahtevane osebe ni bilo mogoče opraviti njene predaje v roku desetih dni po prvem novem datumu predaje, dogovorjenem na podlagi te določbe – dogovoriti o drugem novem datumu predaje na podlagi člena 23(3) Okvirnega sklepa.

45 V zvezi s tem je treba poudariti, da obstaja določeno razhajanje med različnimi jezikovnimi različicami člena 23(3) Okvirnega sklepa glede pogojev uporabe pravila iz prvega stavka te določbe.

46 Grška, francoska, italijanska, portugalska, romunska in finska jezikovna različica navedene določbe uporabo tega pravila pogojujejo s tem, da predajo prepreči višja sila v eni od zadevnih držav članic, medtem ko druge jezikovne različice iste določbe – med njimi španska, češka, danska, nemška, grška, angleška, nizozemska, poljska, slovaška in švedska – napotujejo predvsem na to, da predajo preprečijo okoliščine, na katere zadevni državi članici nimata vpliva.

47 Vendar pa nujnost enotne razlage določbe prava Unije izključuje, da bi se v primeru dvoma besedilo določbe obravnavalo ločeno, in, nasprotno, zahteva, da se razlaga tako na podlagi pravega namena zakonodajalca kot cilja, ki bi ga ta rad dosegel, zlasti ob upoštevanju različic v vseh jezikih (glej v tem smislu sodbi z dne 20. novembra 2001, Jany in drugi, C-268/99, EU:C:2001:616, točka 47, in z dne 19. septembra 2013, van Buggenhout in van de Mierop, C-251/12, EU:C:2013:566, točki 26 in 27).

48 S tega vidika je treba poudariti, da izrazi, uporabljeni v členu 23(3) Okvirnega sklepa, izvirajo iz člena 11(3) Konvencije o poenostavljenem postopku izročitve.

49 Čeprav angleška in švedska jezikovna različica zadnjenavedene določbe napotujeta na okoliščine, na katere zadevni državi članici nimata vpliva, pa je treba ugotoviti, da španska, danska, nemška, grška, francoska, italijanska, nizozemska, portugalska in finska jezikovna različica navedene določbe zadevajo višjo silo.

50 Poleg tega iz obrazložitvenega poročila, ki se nanaša na to konvencijo in v njegovih različnih jezikovnih različicah, izhaja, da je treba izraz iz člena 11(3) te konvencije razlagati ozko, in sicer tako, da zadeva položaj, ki ga ni bilo mogoče predvideti in preprečiti. Iz tega pojasnila je mogoče razbrati, da so stranke, ki so pristopile k tej konvenciji, imele kot končni namen napotiti na pojem višje sile v običajnem smislu, kar potrjuje seznam primerov, navedenih v tem obrazložitvenem poročilu.

51 Poleg tega obrazložitev predloga Komisije (COM(2001) 522 final), ki je bil podlaga za sprejetja Okvirnega sklepa, v različnih jezikovnih različicah napotuje na Konvencijo o poenostavljenem postopku izročitve ter povzema pojasnitve iz navedenega obrazložitvenega poročila, omenjenega v prejšnji točki te sodbe. Španska, danska, nemška, angleška, nizozemska in švedska jezikovna različica te obrazložitve celo izrecno napotujejo na koncept višje sile z namenom določitve obsega pojma okoliščin, na katere zadevni državi članici nimata vpliva.

52 Ti različni elementi prispevajo k dokazu, da uporaba tega zadnjenavedenega pojma v različnih jezikovnih različicah ne pomeni, da je zakonodajalec Unije nameraval, da bi se pravilo iz člena 23(3), prvi stavek, Okvirnega sklepa uporabilo za druge položaje kot tiste, v katerih predajo zahtevane osebi prepreči višja sila v eni ali drugi državi članici.

53 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa je treba pojem višje sile razumeti v smislu okoliščin, ki jih ni povzročil tisti, ki se nanje sklicuje, ter so neobičajne in nepredvidljive, hkrati pa se njihovim posledicam kljub vsej skrbnosti ne bi bilo mogoče izogniti (glej v tem smislu sodbe z dne 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, točka 23; z dne 18. marca 2010, SGS Belgium in drugi, C-218/09, EU:C:2010:152, točka 44, in z dne 18. julija 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, točka 31).

54 Vendar iz ustaljene sodne prakse prav tako izhaja, da pojem višje sile nima enake vsebine v okviru vseh področij uporabe prava Unije, zato je treba njegov pomen določiti glede na pravni okvir, v katerem naj bi imel učinke (glej v tem smislu sodbe z dne 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, točka 25; z dne 18. marca 2010, SGS Belgium in drugi, C-218/09, EU:C:2010:152, točka 45, in z dne 18. julija 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, točka 32).

55 Zato je treba v zvezi s pojmom višja sila v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa upoštevati sistematiko in namen Okvirnega sklepa, da bi se razlagalo in uporabilo sestavne dele višje sile, kot izhajajo iz sodne prakse Sodišča (glej po analogiji sodbo z dne 18. decembra 2007, Société Pipeline Méditerranée et Rhône, C-314/06, EU:C:2007:817, točka 26).

56 V zvezi s tem je treba poudariti, da je člen 23(3) Okvirnega sklepa izjema od pravila iz člena 23(2) Okvirnega sklepa. Zato je treba pojem višje sile v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa razlagati ozko (glej po analogiji sodbi z dne 14. junija 2012, CIVAD, C-533/10, EU:C:2012:347, točki 24 in 25, in z dne 18. julija 2013, Eurofit, C-99/12, EU:C:2013:487, točka 37).

57 Poleg tega je treba poudariti, da iz besedila člena 23(3) Okvirnega sklepa izhaja, da nastanek višje sile lahko upravičí podaljšanje roka za predajo zahtevane osebe, le če je predaja te osebe v predvidenem roku „preprečena“. Samo okoliščina, da je predaja navedene osebe zgolj postala težja, torej ne more upravičiti uporabe pravila iz prvega stavka te določbe.

58 V tem okviru je sicer res, da se upiranje zahtevane osebe njeni predaji lahko veljavno šteje za okoliščino, ki je nista povzročila zadevna organa, ter za neobičajno.

59 Nasprotno pa dejstvo, da določene zahtevane osebe nasprotujejo svoji predaji, ne more načeloma biti opredeljeno za nepredvidljivo.

60 *A fortiori*, v položaju, kakršen je obravnavan v postopku v glavni stvari, v katerem se je zahtevana oseba upirala že ob prvem poskusu predaje, dejstva, da se je upirala tudi ob drugem poskusu predaje, običajno ni mogoče šteti za nepredvidljivo. Poleg tega velja enako – kot je generalni pravobranilec poudaril v točki 71 svojih sklepnih predlogov – glede dejstva, da je pilot letala zavrnil vkrcanje nasilnega potnika.

61 Glede pogoja, da se okoliščina lahko šteje za višjo silo, le če se njenim posledicam kljub vsej skrbnosti ne bi bilo mogoče izogniti, je treba poudariti, da imajo pravosodni organi na voljo sredstva, ki jim po navadi omogočajo obvladati upiranje zahtevane osebe.

62 Tako ni mogoče izključiti, da ti organi, ko so soočeni z upiranjem zahtevane osebe, lahko v skladu s pogoji, določenimi z njihovim nacionalnim pravom, in ob spoštovanju temeljnih pravic te osebe, uporabijo določene prisilne ukrepe.

63 Prav tako je na splošno mogoče predvideti uporabo prevoznih sredstev, ki je upiranje zahtevane osebe ne bi moglo učinkoviti preprečiti. Iz predložitvene odločbe poleg tega izhaja, da so zadevni organi iz obravnavane zadeve takšno rešitev nazadnje predlagali.

64 Vendar ni mogoče povsem izključiti, da zaradi izjemnih okoliščin zadevni organi niso mogli objektivno predvideti upiranja zahtevane osebe predaji ter da se posledicam tega upiranja kljub vsej skrbnosti teh organov ni bilo mogoče izogniti. V tem primeru bi se pravilo iz člena 23(3), prvi stavek, Okvirnega sklepa uporabilo.

65 Predložitveno sodišče mora torej preveriti, ali je bil obstoj takšnih okoliščin dokazan v postopku v glavni stvari.

66 Poleg tega, ker je mogoče, da predložitveno sodišče ugotovi, da ponavljajoče upiranja zahtevane osebe iz zadeve v glavni stvari ni mogoče opredeliti za „primer višje sile“ v smislu člena 23(3) Okvirnega sklepa, je treba določiti, ali ta ugotovitev pomeni, da se izvršitveni in odreditveni pravosodni organ nista več dolžna dogovoriti o novem datumu predaje, in sicer zaradi poteka rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa.

67 Čeprav člen 15(1) Okvirnega sklepa jasno določa, da izvršitveni pravosodni organ v časovnih rokih, opredeljenih v Okvirnem sklepu, odloči, ali bo predal prijeto osebo, pa besedilo te določbe ne zadošča za določitev, ali je treba izvršitev evropskega naloga za prijetje opraviti po poteku teh rokov in, natančneje, ali mora izvršitveni pravosodni organ opraviti predajo po poteku rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa ter ali se mora s tem namenom z odreditvenim pravosodnim organom dogovoriti o novem datumu predaje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 34).

68 V zvezi s tem je treba poudariti, da iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da načelo medsebojnega priznavanja, ki je „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja, v skladu s členom 1(2) Okvirnega sklepa pomeni, da so države članice načeloma zavezane izvršiti evropski nalog za prijetje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 36).

69 Zato pravila iz člena 15(1) Okvirnega sklepa – ob upoštevanju, prvič, osrednjega pomena obveznosti izvršitve evropskega naloga za prijetje v sistemu, vzpostavljenem z Okvirnim sklepom, in drugič, neobstoja vsakršne izrecne navedbe v tem sklepu o omejenosti časovne veljavnosti te obveznosti – ni mogoče razlagati tako, da se izvršitveni pravosodni organ po izteku rokov, določenih v členu 23 Okvirnega sklepa, z odreditvenim pravosodnim organom ne more več dogovoriti o novem datumu predaje ali da izvršitvena država članica ni več zavezana nadaljevati postopka za izvršitev evropskega naloga za prijetje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 37).

70 Prav tako je treba ugotoviti, da čeprav je zakonodajalec Unije v členu 23(5) Okvirnega sklepa izrecno določil, da če je po poteku časovnih rokov iz člena 23, od (2) do (4), tega sklepa zahtevana oseba še vedno v priporu, se oseba izpusti, pa poteku teh rokov ni določil nobenih drugih učinkov ter zlasti ni določil, da bi ta potek zadevnima organoma odvzel možnost, da se dogovorita o novem datumu predaje na podlagi člena 23(1) Okvirnega sklepa, ali da bi ta potek izvršitveno državo članico oprostil obveznosti, da izvrši evropski nalog za prijetje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 38).

71 Poleg tega bi razlaga člena 15(1) in člena 23 Okvirnega sklepa – v skladu s katero izvršitveni pravosodni organ po izteku rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa ne bi bil več zavezan niti opraviti predaje zahtevane osebe niti se z odreditvenim pravosodnim organom dogovoriti o novem datumu predaje – ogrozila cilj Okvirnega sklepa pospešiti in olajšati pravosodno sodelovanje, saj bi ta razlaga odreditveno državo članico lahko prisilila, da izda drugi evropski nalog za prijetje z namenom, da omogoči izvedbo novega postopka predaje v rokih, določenih v Okvirnem sklepu (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 40).

72 Iz navedenega izhaja, da zgolj potek rokov iz člena 23 Okvirnega sklepa ne more odpraviti obveznosti izvršitvene države članice, da opravi postopek izvršitve evropskega naloga za prijetje in da preda zahtevano osebo, ter da se morata zadevna organa v ta namen dogovoriti o novem datumu predaje (glej po analogiji sodbo z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 42).

73 Vendar v takšni situaciji iz člena 23(5) Okvirnega sklepa izhaja, da je treba zaradi poteka rokov iz tega člena zahtevano osebo izpustiti, če je še vedno v priporu.

74 Glede na vse zgornje ugotovitve je treba na zastavljeni vprašanji odgovoriti tako:

— Člen 23(3) Okvirnega sklepa je treba razlagati tako, da se morata v položaju, kakršen je obravnavan v postopku v glavni stvari, izvršitveni pravosodni organ in odreditveni pravosodni organ dogovoriti o novem datumu predaje na podlagi te določbe, kadar zaradi ponavljajočega upiranja zahtevane osebe ni bilo mogoče opraviti njene predaje v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe, če zaradi izjemnih okoliščin ta organa tega upiranja nista mogla predvideti ter da se posledicam tega upiranja predaji kljub vsej skrbnosti navedenih organov ni bilo mogoče izogniti, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

— Člena 15(1) in 23 Okvirnega sklepa je treba razlagati tako, da se morata ista pravosodna organa v primeru poteka rokov iz člena 23 dogovoriti o novem datumu predaje.

Stroški

75 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Člen 23(3) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da se morata v položaju, kakršen je obravnavan v postopku v glavni stvari, izvršitveni pravosodni organ in odreditveni pravosodni organ dogovoriti o novem datumu predaje na podlagi te določbe, kadar zaradi ponavljajočega upiranja zahtevane osebe ni bilo mogoče opraviti njene predaje v roku desetih dni po prvem novem datumu, dogovorjenem na podlagi te določbe, če zaradi izjemnih okoliščin ta organa tega upiranja nista mogla predvideti ter da se posledicam tega upiranja predaji kljub vsej skrbnosti navedenih organov ni bilo mogoče izogniti, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Člena 15(1) in 23 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299/PNZ, je treba razlagati tako, da se morata ista pravosodna organa v primeru poteka rokov iz člena 23 dogovoriti o novem datumu predaje.

Podpisi